

МЕЛІТОПОЛЬСКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти
Кафедра інструментального виконавства та музичного мистецтва естради

ДИПЛОМНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти "магістр" на тему
«Формування інформаційної компетентності в учнів-гітаристів»

Виконав здобувач вищої освіти
групи 521 денного відділення
спеціальність 014.13 Середня освіта
(Музичне мистецтво)
Котенко Едуард Владиславович

Керівник: канд. пед. наук,
доцент Котова Л.М.

Рецензент: доктор філософії
Манько Т.А.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ-ГІТАРИСТІВ.....	6
1.1. Інформаційна компетентність учня як складова загально-світового культурного генезису.....	6
1.2. Сутність та структура інформаційної компетентності учнів-гітаристів.....	13
1.3. Особливості формування інформаційної компетентності в учнів-гітаристів.....	20
Висновки до 1 розділу.....	28
РОЗДІЛ II. НАПРЯМКИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ-ГІТАРИСТІВ.....	33
2.1. Діагностика рівня інформаційної компетентності учнів-гітаристів.....	33
2.2. Структурні функціональні елементи та складові програмні компоненти ІТ залучені у процес викладання.....	40
2.3. Методичні рекомендації з формування інформаційної компетентності в учнів-гітаристів.....	47
Висновки до 2 розділу.....	51
ВИСНОВКИ.....	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	59
ДОДАТКИ.....	65

РЕФЕРАТ

ТЕМА МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

«Формування інформаційної компетентності в учнів-гітаристів»

Студента Котенка Едуарда Владиславовича

Науковий керівник: кандидат педагогічних наук, доцент Котова Ліна Миколаївна.

Актуальність теми дослідження – У сучасну цифрову епоху вміння орієнтуватися в надлишку інформації стає все більш важливим. Поняття «інформаційне перевантаження» стало поширеним у вітчизняному інформаційному просторі. Тому вкрай важливо розвивати інформаційну компетентність, яка передбачає вміння ефективно шукати, оцінювати та використовувати інформацію. Це особливо актуально в освітній системі, де учні повинні мати необхідні навички, щоб орієнтуватися у величезній кількості доступної їм інформації.

Той факт, що навчання дітей грі на гітарі є відносно новою галуззю музичної освіти та активною областю освітніх експериментів і систематичних досліджень, надав цій темі особливий дослідницький інтерес і творчий потенціал. Використання технологій може допомогти учням-гітаристам отримати доступ до широкого спектру інформаційних ресурсів і розвинути свої навички застосування цифрових інструментів для навчання та дослідження, а формування у них інформаційної компетентності дозволить приймати обґрунтовані рішення та уникати перевантаження.

Теоретичні і практичні положення, пов'язані з впровадженням ІТ в освіті як загальної середньої так і мистецької розглядалися в роботах відомих науковців І. Горбунової, Л. Диса, С. Полозова, Ю. Рагса, Г. Тараєвої, О. Харуто та інших.

Серед українських учених проблему інтеграції ІТ у галузь мистецької педагогіки досліджували та запроваджували: М. Близнюк, З. Майборода, Л. Покровщук, Різні аспекти впливу ІТ на дітей вивчали дослідники: Б. Семчук, Литовченко І. В., Максименко С. Д., Болтівець С.І., М.-Л. А. Чєпа, Н. М. Бугайова та інші.

Загальним визначенням доволі широкого поняття «інформаційна компетентність» на сучасному етапі розвитку педагогіки займалися науковці та практики різних галузей: Н. Баловсяк, В. Бондарєва, Г. Васьківська, О. Грибан, О. Зайцева, , Е. Морковіна, В. Паламарчук, О. Савченко, Г. Селевко, А. Темербекова, С. Трубачєва, Т. Яценко та ін.

Але, все ж таки, сьогодні досі не існує визначення поняття «інформаційної компетентності учнів-гітаристів» та недостатньо досліджене формування такої компетентності, що і зумовило вибір теми нашої роботи.

Мета дослідження – полягає у вивченні змісту, структури інформаційної компетентності учнів-гітаристів та виявленні ефективних засобів її формування.

Завдання дослідження:

1. Здійснити аналіз науково-методичної літератури з проблеми формування інформаційної компетентності в учнів-гітаристів і уточнити зміст означеного поняття та його структуру.

2. Висвітлити особливості формування інформаційної компетентності в учнів-гітаристів.

3. Вивчити стан рівня сформованості інформаційної компетентності в учнів-гітаристів.

4. Охарактеризувати можливі засоби використання інформаційних технологій в мистецькій освіті.

5. Розробити методичні рекомендації формування інформаційної компетентності в учнів гітаристів.

Об'єкт дослідження – процес музичного навчання учнів-гітаристів.

Предмет дослідження – інформаційна компетентність учнів-гітаристів та особливості її формування.

Для досягнення мети дослідження використовувались **методи** відповідні поставленим завданням: - теоретичний - аналіз науково-педагогічної літератури (дозволяє визначити стан розвитку даної проблеми, ідентифікувати ключові питання, які потребують уваги та подальшого дослідження); - емпіричний – анкетування, опитування, бесіди, спостереження, констатувальний експеримент; - описовий – під час групування, систематизації та інтерпретації фактів; - систематизації – узагальнення педагогічного досвіду представників вітчизняної освіти - моніторинг - постійне відстеження розвитку використання ІТ у мистецькій освіті, а також відслідковування нових технологій та методів, які можуть бути корисними для впровадження в навчальний процес; - узагальнення передового досвіду роботи педагогів і виконавців - для визначення дійових засобів формування інформаційної компетентності в учнів-гітаристів.

Теоретичне значення заключається в систематизації знань, узагальненні теоретичного матеріалу з проблеми дослідження та уточненні поняття «інформаційна компетентність учня-гітариста».

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їх застосування в удосконаленні роботи шкіл з поглибленим вивченням дисциплін естетичного циклу та мистецьких шкіл України, збагаченні методичного арсеналу викладачів, у подальших пошуках нових форм і методів організації роботи в означених закладах освіти.

Структура і обсяг магістерської роботи. Магістерська робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 70 сторінок (основний зміст обіймає 64 сторінки), 2 таблиці. Список використаних джерел містить 56 найменувань.

У першому розділі «ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ-ГІТАРИСТІВ» розглянуто інформаційну компетентність учня як складову загально-світового культурного генезису та зазначено взаємообумовленість понять «інформаційна компетентність» та

«інформаційна культура». З'ясовано сутність та структуру інформаційної компетентності учнів-гітаристів виявлено, що важливим аспектом формування інформаційних компетентностей є здатність аналізувати, оцінювати та інтерпретувати отриману інформацію, а також здатність до критичного мислення та рефлексії.

Розглянуто технічні умови (освітлення, обладнання, розміщення технічних засобів, тривалість і режим безперервної роботи тощо), можливості використання ІТ в роботі з учнями-гітаристами та психологічні особливості (врахування типів темпераменту і типів сприймання інформації) формування обраного феномену.

У другому розділі «НАПРЯМКИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ-ГІТАРИСТІВ» продіагностовано рівень інформаційної компетентності учнів-гітаристів де виявлено переважно низький та середній. Описано структурні складові програмні компоненти ІТ залучені у процес викладання такі як: відеоуроки, гітарні програми, віртуальні інструменти, мультимедійні матеріали, онлайн-уроки, гітарні додатки, соціальні медіа. Висвітлено функціональні складові інформаційних технологій, а саме: комунікаційна, пошукова, медіапродукційна та безпекова. Розроблено методичні рекомендації з формування інформаційної компетентності в учнів гітаристів, де наголошується на впровадженні батьками певного контролю за потоком інформації, що використовує учень-гітарист; доцільності вибіркового ознайомлення учня-гітариста з можливими додатками, які покликані полегшити безпосередній процес навчання гри на гітарі; врахуванні вікових особливостей та рівня виконавської майстерності при заглибленні в технологічні інструменти гітариста.

Проведене нами дослідження та окреслені завдання дозволили зробити наступні **Висновки:**

1. Наразі актуальною проблемою сучасної гітарної освіти і освіти загалом є несформована понятійна база інформаційної компетенції учнів-гітаристів. Розглянувши сутність інформаційної компетентності учнів-гітаристів в контексті інформаційної культури, було виявлено, що складові світогляду інформаційної культури учнів базуються на науковому розумінні сучасної картини світу, визнанні єдності законів інформації в природі та суспільстві, важливої ролі інформації в еволюційних процесах та забезпеченні життєдіяльності природних і соціальних систем, у глобальному масштабі.

Висвітлено сутність та структуру інформаційної компетентності учнів-гітаристів, де "інформаційна компетентність" визначається як результат процесу відбору, засвоєння, обробки, перетворення та продукування як загальної інформації так і музичної та є інтегрованою якістю учня-гітариста, яка дозволяє йому розробляти, приймати, прогнозувати та застосовувати оптимальні рішення у сфері мистецької діяльності.

Інформаційні компетенції учнів гітаристів охоплюють знання, вміння та навички, які дозволяють ефективно використовувати інформаційні

ресурси та технології для досягнення музичних цілей. До таких компетенцій належать:

1) пошук інформації: уміння знаходити необхідну інформацію про гітару, музику та техніку гри на гітарі в інтернеті, на форумах, у спеціалізованих виданнях та інших джерелах;

2) оцінка інформації: уміння критично оцінювати достовірність та релевантність інформації, що знайдена в мережі;

3) обробка інформації: навички редагування відео та аудіо записів, створення нотних збірок, ефективного упорядкування нотного матеріалу та аранжування музичних композицій;

4) використання соціальних мереж та інших медіа-платформ для спілкування та взаємодії з іншими гітаристами, виступів на концертах, та підвищення своєї музичної кваліфікації;

5) захист персональної інформації: знання про правила безпеки в інтернеті, захист приватної інформації та особистих даних, зокрема від кібератак, шахрайства та інших загроз.

2. Вивчаючи особливості формування інформаційної компетентності в учнів, було з'ясовано, що для музичних занять гітаристів існує ряд гітарних програм, додатків та віртуальних інструментів, які дозволяють створювати, записувати та редагувати музичні композиції. Важливо навчити учнів використовувати ці програми для своєї творчості та музичної діяльності. Наголошено на врахуванні в роботі з дітьми та у виборі для них комп'ютерних технологій особливостей сприймання інформації в залежності від візуального, аудіального, кінестетичного, дигітального типів. Необхідно, також, у дистанційних заняттях звертати увагу на типи темпераменту учнів щодо вибору завдань у віртуальному навчальному середовищі (сангвінікам та холерикам – інтерактивність, флегматикам – простота і доступність, меланхолікам – педагогічний супровід).

Описавши вимоги до використання комп'ютера в освітньому процесі, зазначено, що робота учня-гітариста за комп'ютером відрізняється від інших видів діяльності тим, що вимагає значних функціональних змін нервово-емоційного стану, інтенсивної роботи здорових аналізаторів, передбачає вимушену робочу установку. Доводиться одночасно читати інформацію на екрані (бачити текст і зображення) і працювати з клавіатурою та музичним інструментом тобто відбувається часте переведення погляду з екрана на клавіатуру і гітару, що призводить до частоті зорової перебудови

3. Діагностика рівня сформованості інформаційної компетентності в учнів-гітаристів засвідчила активне інтегрування інформаційних технологій в їх життя. Більшість учнів використовують комп'ютери для спілкування в соціальних мережах, а також користуються комп'ютерами та інтернет-сервісами, особливо коли їм потрібно знайти певну інформацію. Майже однакова кількість респондентів використовують комп'ютер для дозвілля та навчання. Більшість учнів, які вивчають інформатику, знають вимоги до роботи з комп'ютером залежно від віку. Проте, у 55,6% гітаристів середнього шкільного віку та у 50% - старшого шкільного віку було виявлено низький

рівень інформаційної компетентності. Лише в 11,1% дітей середнього віку та 10% старшого – діагностовано високий рівень їх інформаційної компетентності.

4. Розглянувши можливості використання інформаційних технологій в інструментальній підготовці учнів-гітаристів, зазначено на розподіленні ІТ на комунікаційну, пошукову, медіапродукційну та безпекову складові. Комунікаційна складова характеризується високим рівнем взаємодії між учасниками освітнього процесу, тобто творчим і значним розширенням освітнього процесу, стимулює самостійність учня-гітариста (спілкування на веб-форумах, месенджерах та соціальних мережах).

Пошукова складова вирізняється інформаційною насиченістю, збільшенням частки самостійної роботи учнів-гітаристів з різними джерелами інформації, ризиками хибної інтерпретації почутого або побаченого, ретельним педагогічним супроводом.

Медіапродукційна складова включає в себе ряд додатків для створення та відтворення аудіо- та відео- контенту (нотні, аудіо-, відео- редактори); самовчителі, тюнери, метроном; програми для роботи з акордами (Chord Wizard, Accordeon, Chord Magic v1.0 / DOS / тощо); програми для конвертації (Gold Wave 5.12, Mp3DirectCut 1.39, The Jazz Guitarist); програвачі.

Безпекова складова охоплює правила поведінки під час роботи з інформаційними технологіями, що забезпечує від кібербулінгу, шкідливого програмного забезпечення, фішингу, викрадення особистих даних (зберігання паролів, налаштування облікових записів, перевірка джерела та рейтингу програм перед їх встановленням, налаштування конфіденційності тощо).

5. Розроблені методичні рекомендації формування інформаційної компетентності в учнів-гітаристів фокусуються на спрямуванні дитини до ідей, які дозволять їй досягти максимальних результатів у своїх дослідженнях в процесі навчання гри на гітарі, розвинути свій інтелект і набути нових і корисних знань, умінь і навичок.

У рекомендаціях підкреслюється вибіркове та поступове ознайомлення учнів-гітаристів з додатками, які покликані полегшити безпосередній процес навчання гри на гітарі, в залежності від вікових, психологічних, фізіологічних особливостей. Акцентується увага на враховуванні специфіки творчої діяльності гітаристів, на усвідомленні того, що інфо-потік може нести в собі, окрім очевидної користі, і руйнівний потенціал. Наголошується на впровадженні батьками певного контролю за нескінченним потоком інформації з технічних засобів.

З ростом виконавської майстерності учня-гітариста рекомендується первинне заглиблення в технологічні інструменти. Відповідно до його стилістичних вподобань, знайомити з формуванням гітарного звуку у віртуальному середовищі за допомогою цифро-аналогових конвертерів та подальшою обробкою або для концертної, або для студійної діяльності.

Таким чином, послідовне і продумане формування інформаційної компетентності та набуття необхідних компетенцій учнями-гітаристами у

кінцевому підсумку сприятиме формуванню в них особистісної потреби в оволодінні основними елементами інформаційної культури, вмінню самостійно шукати інформацію, зменшенню інформаційного дефіциту, виробленню навичок взаємодії з інформаційним середовищем, формуванню власної інформаційної поведінки, призведе до розвитку здатності адекватно сприймати та оцінювати інформацію та постійно підвищувати рівень своєї майстерності в грі на гітарі.

Рік виконання – 2023.

Місце виконання – кафедра інструментального виконавства та музичного мистецтва естради Навчально-наукового інституту соціальнопедагогічної та мистецької освіти Мелітопольського державного педагогічного університету ім. Богдана Хмельницького

АНОТАЦІЯ

магістерської роботи на тему:

«Формування інформаційної компетентності в учнів-гітаристів»

Студента Котенка Едуарда Владиславовича

Науковий керівник: кандидат педагогічних наук, доцент Котова Ліна Миколаївна.

Мета дослідження – полягає у вивченні змісту, структури інформаційної компетентності учнів-гітаристів та виявленні ефективних засобів її формування.

Завдання дослідження:

1. Здійснити аналіз науково-методичної літератури з проблеми формування інформаційної компетентності в учнів-гітаристів і уточнити зміст означеного поняття та його структуру.

2. Висвітлити особливості формування інформаційної компетентності в учнів-гітаристів.

3. Вивчити стан рівня сформованості інформаційної компетентності в учнів-гітаристів.

4. Охарактеризувати можливі засоби використання інформаційних технологій в мистецькій освіті.

5. Розробити методичні рекомендації формування інформаційної компетентності в учнів-гітаристів.

Об'єкт дослідження – процес музичного навчання учнів-гітаристів.

Предмет дослідження – інформаційна компетентність учнів-гітаристів та особливості її формування.

У першому розділі – «Теоретико-методичні основи дослідження проблеми формування інформаційної компетентності в учнів гітаристів» розглянуто інформаційну компетентність учня як складову загально-світового культурного генезису та зазначено взаємообумовленість понять «інформаційна компетентність» та «інформаційна культура».

Розглянуто психологічні особливості (врахування типів темпераменту і типів сприймання інформації) формування обраного феномену.

У другому розділі – «Напрямки формування інформаційної компетентності в учнів-гітаристів» продіагностовано рівень інформаційної компетентності учнів-гітаристів де виявлено переважно низький та середній. Висвітлено функціональні складові інформаційних технологій, а саме: комунікаційна, пошукова, медіапродукційна та безпекова. Розроблено методичні рекомендації з формування інформаційної компетентності в учнів гітаристів.

Проведене нами дослідження та окреслені завдання дозволили зробити **висновок** що послідовне і продумане формування інформаційної компетентності та набуття необхідних компетенцій учнями-гітаристами у кінцевому підсумку сприятиме формуванню в них особистісної потреби в оволодінні основними елементами інформаційної культури, вмінню самостійно шукати інформацію, зменшенню інформаційного дефіциту, виробленню навичок взаємодії з інформаційним середовищем, формуванню власної інформаційної поведінки, що призведе до розвитку здатності адекватно сприймати та оцінювати інформацію та постійно підвищувати рівень своєї майстерності в грі на гітарі.

Ключові слова: учні-гітаристи, інформаційна компетентність, інформаційні технології, компетенції.

ABSTRACT

master's thesis on the topic:

"Formation of information competence in students-guitarists"

Student Kotenko Eduard Vladyslavovich

Scientific adviser: candidate of pedagogical sciences, associate professor
Kotova Lina Mykolayivna.

The purpose of the research is to study the content and structure of the informational competence of students-guitarists and to identify effective means of its formation.

Objectives of the study:

1. To carry out an analysis of scientific and methodical literature on the problem of forming informational competence in students-guitarists and clarify the content of the defined concept and its structure.
2. To highlight the peculiarities of the formation of informational competence in students-guitarists.
3. To study the state of the level of formation of informational competence among students-guitarists.
4. Describe the possible means of using information technologies in art education.
5. To develop methodical recommendations for the formation of information competence in guitar students.

The object of research is the process of musical education of guitar students.

The subject of the research is the information competence of guitar students and the peculiarities of its formation.

In the first section – "Theoretical and Methodological Foundations of Research on the Formation of Information Competence in Guitar Students" examines the information competence of students as a component of overall global cultural development and highlights the interdependence of the concepts of "information competence" and "information culture."

The psychological characteristics of forming the chosen phenomenon are discussed, taking into account temperament types and information perception types.

In the second section – "Directions of formation of informational competence in students-guitarists" diagnoses the level of information competence among guitar

students, revealing predominantly low and moderate levels. The functional components of information technologies are highlighted, including communicative, search, media production, and security components. Methodological recommendations for developing information competence in guitar students have been developed.

Our research and outlined tasks allowed us to conclude that consistent and thoughtful formation of information competence and acquisition of necessary competencies by guitar students ultimately contribute to the development of their personal need to master the essential elements of information culture, the ability to independently search for information, reduce information deficits, develop skills in interacting with the information environment, and shape their own information behavior. This will lead to the development of the ability to adequately perceive and evaluate information, as well as constantly improve their level of guitar-playing mastery.

Keywords: guitar students, information competence, information technologies, competencies.

Ім'я користувача:
Олександр Антоненко

ID перевірки:
1015113231

Дата перевірки:
16.05.2023 15:08:31 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
16.05.2023 15:16:42 EEST

ID користувача:
100007154

Назва документа: Котенко

Кількість сторінок: 55 Кількість слів: 12630 Кількість символів: 98842 Розмір файлу: 94.41 KB ID файлу: 1014795965

8.42% Схожість

Найбільша схожість: 2.57% з Інтернет-джерелом (http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2018/09/Formuv_inf_kult_uch...)

8.42% Джерела з Інтернету

255

Сторінка 57

0.78% Джерела з Бібліотеки

7

Сторінка 59

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи

2